تجارت

اقتصادی، سیاسی و اجتماعی

چهارشنبه ۴ آذر ۱۴۰۵ • ۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۸
سال سیزدهم • شماره ۳۶۷۷ • ۸ صفحه • ۵۰۰۰۰ تومان
Wed • 25 Nov. 2026 • 8 page

نسخه الکترونیک روزنامه را هر روز در سایت www.tejaratonline.ir و همچنین ما را در شبکه‌های اجتماعی با آدرس tejaaratdaily@ دنبال کنید

سرمایه‌گذاری ۹ میلیارد دلاری برای توسعه زنجیره مس

رئیس ایمیدرو گفت: برای توسعه صنعت مس، ۹ میلیارد دلار طرح صنعتی و معدنی تعریف شده است و پیش‌بینی می‌کنیم با اجرای این طرح‌ها، به تولید سالانه ۵۰۰ هزار تن کاتد مس دست پیدا کنیم. محمدمسعود سمیعی‌نژاد با اشاره به سه اولویت سازمان توسعه و نوسازی معادن...

صفحه۵

تخصیص ۱۶۱ میلیون مترمکعب گاز به صنایع تا پایان سال

سخنگوی وزارت صمت از تخصیص ۱۶۱ میلیون مترمکعب گاز و ۱۶ هزار مگاوات برق به صنایع تا پایان سال بر اساس مصوبه شورای عالی انرژی خبر داد. عزت‌الله زارعی سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: براساس پیشنهاد وزارت صنعت...

صفحه۵

سناریو جدید سکاندار پول برای مهار تورم و ثبات اقتصادی

۳

۸

بررسی شناسایی منشأ مسمومیت‌های اخیر

احتمال سوءاستفاده از بسته‌بندی نوشیدنی‌های معروف

۳

پزشکیان:

با شعار و حرف نمی‌توان مردم را متقاعد کرد

رئیس‌جمهور تأکید کرد: با شعار و حرف نمی‌توان مردم را متقاعد کرد؛ مردم نتیجه را می‌بینند. آنچه اهمیت دارد، برونداد و نتیجه‌ای است که از عملکرد ما حاصل می‌شود. اگر باور کنیم که مشکلات قابل حل است، برای حل آن راه پیدا خواهیم کرد. به گزارش ایسنا، مسعود پزشکیان در ادامه برنامه سفر استانی خود به خراسان رضوی، بعدازظهر امروز سه‌شنبه ۳ آذرماه ۱۴۰۵ در جلسه «نهضت توسعه عدالت آموزشی با مشارکت مردم» با بیان اینکه توسعه عدالت آموزشی و ساخت...

۲

گزارش روز

ارزش اسقاط هر خودروی فرسوده به ۳۰۰ میلیون تومان رسید

۵

سرمقاله

چالش‌های حقوقی دنیای جدید

دنیا با سرعتی که شاید حتی برای متفکرانش هم هولناک باشد، از مرزهای انسانی سنتی عبور می‌کند. ما دیگر در عصر تغییرات تدریجی نیستیم؛ بلکه در میانه‌ی یک گذار پرآشوب از نظم انسانی به یک واقعیت «پست-انسانی» ایستاده‌ایم. وقتی به نشست‌های استراتژیک جهان و حضور هیولاهای فناوری نگاه می‌کنیم، دیگر با یک پیشرفت ساده روبه‌رو نیستیم؛ بلکه با نوعی «تسلیم بی‌شروط» در برابر هوش مصنوعی مواجهیم. ما در حال تولد موجوداتی هستیم که اگرچه از معنا و اراده تهی‌اند، اما به طرز ترسناکی در توان دگرگونی ساختارهای اجتماعی، نابودی معیشت‌ها و حتی به چالش کشیدن امنیت ملی قرار دارند.

اینجاست که اولین و عمیق‌ترین ضربه به بدنه حقوق وارد می‌شود: «گسست مسئولیت». در نظام‌های قضایی که ما امروز می‌شناسیم، مسئولیت بر پایه «اراده» و «تقصیر» بنا شده است؛ اما وقتی یک الگوریتم، با تکیه بر پیچیدگی یادگیری ماشینی، از خطوط قرمز برنامه‌ریزی‌اش عبور می‌کند و آسیبی به جامعه می‌زند، ما با یک بن‌بست حقوقی مطلق روبرو می‌شویم.

اگر بگوییم رفتار ماشین «غیرقابل پیش‌بینی» است، در واقع راه را برای یک بی‌قانونی بی‌سابقه در سایه تکنولوژی باز کرده‌ایم. نمی‌توان اجازه داد شرکت‌های سازنده، با پشت کردن به مفهوم «پیش‌بینی‌پذیری»، از زیر بار مسئولیت حقوقی فرار کنند. تقصیر در اینجا، دیگر صرفاً یک خطای انسانی نیست؛ بلکه نتیجه بی‌احتیاطی در طراحی یک ماشین خودمختار است.

اما مسئله فراتر از حقوق مدنی است؛ ما با یک تهدید وجودی اجتماعی روبرو هستیم. جابه‌جایی جایگزین‌سازی ماشین به جای انسان، تنها یک بحث اقتصادی ساده نیست؛ این یک فروپاشی ساختاری است.

ادامه در صفحه۳

بررسی شناسایی منشأ مسمومیت‌های اخیر

احتمال سوءاستفاده از بسته‌بندی نوشیدنی‌های معروف

سخنگوی سازمان غذا و دارو با اشاره به گزارش‌های منتشرشده درباره مسمومیت تعدادی از شهروندان در برخی مناطق کشور پس از مصرف نوشیدنی‌های مشکوک گفت: بررسی‌های نظارتی برای شناسایی منشأ این حوادث و ارزیابی مستندات تولید و توزیع محصولات در حال انجام است و تا این مرحله، شواهدی که ارتباط این حوادث را با فرایند تولید کارخانه‌ای محصولات نشان دهد، به دست نیامده است.

دکتر محمد هاشمی در گفت‌وگو با ایسنا، در این باره افزود: یکی از فرضیه‌های در دست بررسی، احتمال استفاده از ظروف و بسته‌بندی‌های مشابه یا متعلق به برندهای شناخته‌شده برای عرضه فرآورده‌های غیرمجاز و دست‌ساز است؛ موضوعی که باید با بررسی‌های کارشناسی، آزمایشگاهی و مستندات مربوط به زنجیره تولید و توزیع مشخص شود. بنابراین در حال حاضر نمی‌توان بدون تکمیل بررسی‌ها، درباره منشأ قطعی آلودگی اظهارنظر کرد. سخنگوی سازمان غذا و دارو با تأکید بر ضرورت تفکیک محصولات تولیدشده در واحدهای صنعتی دارای مجوز از فرآورده‌های غیرمجاز عرضه‌شده در خارج از شبکه رسمی اظهار کرد: شباهت ظاهری یک بطری، قوطی یا برچسب به محصولات کارخانه‌ای، به‌تنهایی نشانه اصالت محتویات آن نیست و احتمال سوءاستفاده از بسته‌بندی محصولات شناخته‌شده برای عرضه فرآورده‌های تقلبی باید مورد توجه قرار گیرد.

وی ادامه داد: در همین راستا، سوابق تولید و مستندات واحدهای تولیدی، شرایط خطوط تولید و فرایندهای مرتبط با عرضه محصولات در حال بررسی است و کارشناسان نظارتی در سطح کشور نیز مأموریت دارند بررسی‌های میدانی و مستندات لازم را جمع‌آوری کنند. همچنین فردا جلسه‌ای با حضور تولیدکنندگان و انجمن‌های مرتبط برگزار خواهد شد تا ضمن بررسی ابعاد موضوع، گزارش‌ها و مستندات موجود دریافت و راهکارهای لازم برای تقویت نظارت و پیشگیری از موارد مشابه بررسی شود.

سخنگوی سازمان غذا و دارو تصریح کرد: نتایج بررسی‌ها پس از تکمیل ارزیابی‌های کارشناسی و آزمایشگاهی و جمع‌بندی گزارش‌های دریافتی اعلام خواهد شد. هدف از این اقدامات، شناسایی دقیق منشأ حادثه، پیشگیری از تکرار موارد مشابه و جلوگیری از انتساب غیرمستند حوادث به تولیدکنندگان و محصولات قانونی کشور است.

وی با تأکید بر اینکه نباید اخبار تأییدنشده موجب نگرانی عمومی درباره محصولات تولیدشده در واحدهای صنعتی مجاز شود، گفت: سلامت و کیفیت محصولات کارخانه‌ای بر اساس ضوابط و الزامات نظارتی ارزیابی می‌شود و تعمیم حوادث ناشی از فرآورده‌های غیرمجاز به کل صنعت نوشیدنی کشور، بدون وجود شواهد معتبر، اقدامی غیرکارشناسی است.

سخنگوی سازمان غذا و دارو در عین حال از مردم خواست هنگام خرید محصولات، به اصالت کالا، مشخصات تولیدکننده، شماره پروانه بهداشتی و نشان سیب سلامت توجه کنند. همچنین ضروری است از سالم و پلمب بودن درِ بطری یا قوطی اطمینان حاصل کنند و محصولاتی را که درِ آن‌ها باز شده، شل یا مخدوش است، یا نشانه‌ای از دست‌کاری در بسته‌بندی آن‌ها دیده می‌شود، خریداری و مصرف نکنند.

وی خاطرنشان کرد: شباهت ظاهری بسته‌بندی به محصولات شناخته‌شده، تضمین‌کننده اصالت محتویات نیست؛ بنابراین خرید از مراکز عرضه معتبر و خودداری از مصرف فرآورده‌های فاقد مشخصات قابل رهگیری اهمیت دارد. در صورت مشاهده هرگونه تغییر غیرعادی در ظاهر، بو یا طعم محصول نیز باید از مصرف آن خودداری شود.

وی تأکید کرد: در صورت بروز علائم غیرعادی پس از مصرف یک فرآورده مشکوک، مراجعه فوری به مراکز درمانی ضروری است و نباید برای بروز علائم شدید منتظر ماند. همچنین از شهروندان خواست در صورت مشاهده محصولات مشکوک، بسته‌بندی‌های دست‌کاری‌شده یا موارد عرضه غیرمجاز، موضوع را از طریق مجاری نظارتی، از جمله سامانه ۱۹۰ و معاونت‌های غذا و داروی دانشگاه‌های علوم پزشکی در سراسر کشور، گزارش کنند تا بررسی‌های لازم در اسرع وقت انجام شود.

وی افزود: اطلاع‌رسانی دقیق و مسئولانه، مشارکت مردم در گزارش موارد مشکوک، صیانت از سلامت عمومی و حفظ اعتماد به تولیدات سالم و مجاز کشور، از اصول اساسی پیگیری این موضوع است و سازمان غذا و دارو پس از تکمیل بررسی‌ها، نتایج مستند را به اطلاع مردم خواهد رساند.

ناپولیتانو:

نتانیاهو فرزند لابی اسرائیل است

اندرو ناپولیتانو، قاضی بازنشسته آمریکایی جنگ انتخابی دونالد ترامپ علیه ایران را خلاف قانون اساسی آمریکا دانست که با اقناع بنیامین نتانیاهو و تحت نفوذ لابی صهیونیستی برپا شد.

به گزارش ایسنا، اندرو ناپولیتانو، قاضی بازنشسته آمریکایی و تحلیلگر ارشد شبکه فاکس نیوز در گفت‌وگویی بیان کرد: بنیامین نتانیاهو را می‌توان به نوعی «فرزند» لابی اسرائیل دانست. او همچنان از حمایت گسترده‌ای در آمریکا و رسانه‌ها برخوردار است و بیش از نیمی از اعضای هر دو مجلس کنگره از او پشتیبانی می‌کنند. فردی هم که در کاخ سفید حضور دارد، هر چه «بی‌بی» (نتانیاهو) بخواهد را انجام خواهد داد.

ناپولیتانو گفت: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا با به‌راه انداختن جنگی در غرب آسیا به خواست رژیم صهیونیستی، رای‌دهندگان خود را فریب داد، چراکه به آن‌ها وعده داده بود هیچ گونه جنگ انتخابی‌ای در کار نباشد و حالا با جنگ علیه ایران، یک جنگ انتخابی کلاسیک را به نیابت از بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل برپا کرده است.

ناپولیتانو در گفت‌وگویی با برنامه گوییِنگ آندر گراوند بیان کرد: رای‌دهندگان از دونالد ترامپ خسته شده‌اند. جنگ‌ها پیامدهایی داشت که باید پیش‌بینی می‌شد، مانند تورم، به‌ویژه در زمینه هزینه غذا، سوخت و خانوار و این اقتصاد آمریکا را ویران کرده است. ترامپ به جای این که کاری برای این وضعیت کند، مصرف‌کنندگانی را که به سختی می‌توانند دخل و خرجشان را جور کنند، تمسخر می‌کند. نرخ محبوبیت او در حال حاضر تقریبا به حدی (برای یک رئیس‌جمهور آمریکا) رسیده است که محبوبیت ریچارد نیکسون کمی پیش از استعفایش به آن رسیده بود. محبوبیت نیکسون در آن زمان حدود ۲۶ درصد بود و محبوبیت ترامپ به حدود ۳۱ درصد رسیده است. او در ادامه با اشاره به سفر اخیر ترامپ به شنژن چین که در آن جا با شی جینپینگ و ولادیمیر پوتین، روسای جمهور چین و روسیه دیداری سه‌جانبه داشت و پس از آن نشست، در آمریکا در اظهاراتی بحث‌برانگیز پوتین را «دوست من» خطاب کرد و به استقبال ویژه شی از او مباهات کرد، گفت: من او را برای رفتن به چین سرزنش نمی‌کنم؛ راهی بود برای دور کردن اذهان مردم از رنجی که اینجا در داخل کشور وجود دارد.

با توجه به این که نیروهای آمریکایی هنوز در غرب آسیا حضور دارند، این قاضی آمریکایی اشاره کرد: نتانیاهو هر روز از ترامپ می‌خواهد که جنگ با ایران را از سر بگیرد. او درست پیش از سفر چین، رئیس جدید موساد را به آمریکا فرستاد تا با ترامپ دیدار کند و خدا می‌داند به او چه گفته است، شاید یک اغراق فاحش دیگر بوده باشد. او در پاسخ به این سوال که چرا ترامپ این جنگ را آغاز کرد، مطرح کرد: به نظرم او تحت تاثیر نتانیاهو قرار گرفته است که قدرت اقناع او فوق‌العاده است. او همچنین تحت نفوذ لابی یهودی در ایالات متحده است که صدها میلیون دلار به کارزارهای انتخاباتی او کمیته‌های اقدام سیاسی‌اش کمک کرده است. بزرگ‌ترین این کمک کنندگان ابلسون، همسر شلدون ابلسون؛ چهره قدرتمند کازینو، صهیونیست سرسخت و دوست دیرینه نخست‌وزیر نتانیاهو بود. بنابراین، اگر توانایی‌های اقناع‌گری نتانیاهو را با توانایی لابی اسرائیل در کشور برای تامین مالی کارزارهای انتخاباتی بیش از دو سوم اعضای کنگره، البته کنگره فعلی، ترکیب کنید و اگر پولی را که آن‌ها مستقیما به ترامپ دادند اضافه کنیم-پولی که مستقیما به جیبش نرفت، بلکه برای کارزارهایش و برای این که او آن را به سایر کارزارهای توزیع کند، او تقریبا تابع این افراد است.

ناپولیتانو درباره وضعیت فعلی ارتش آمریکا و تصمیم ترامپ برای پایان دادن به این جنگ گفت: او اول گفته بود جنگ چهار روز طول می‌کشد و بعد آن را به چهار تا شش هفته تغییر داد. الان در ماه نهم هستیم. ارتش آمریکا کاملا در بن‌بست قرار گرفته است. آدم تعجب می‌کند که آیا او خیال پیروزی نظامی را رها کرده است یا نه. او در بخش دیگری از این گفت‌وگو جنگ علیه ایران را «غیرقانونی» و «بر خلاف قانونی اساسی» دانست، چراکه طبق قانون اساسی آمریکا، اعلان جنگ بر عهده کنگره است.

این قاضی آمریکایی با اشاره به این که کنگره بعدی آمریکا که اکثریت آن در اختیار دموکرات‌ها خواهد بود، می‌تواند با محدود کردن بودجه نظامی از این جنگ ممانعت کند اما دادگاه‌های آمریکایی رایی درباره مغایرت آن با قانون اساسی صادر نمی‌کنند، چراکه تمایلی ندارند در مسائل سیاست خارجی در کار رئیس‌جمهور مداخله کنند، گفت: مردم آمریکا گرفتار یک ریاست‌جمهوری اقتدارگرا شده‌اند. رئیس‌جمهور آمریکا شاهزاده‌ای شده است که توان او برای برپایی جنگ و تخصیص پول بسیار فراتر از چیزی است که قانون اساسی اجازه می‌دهد و مسئله این است که او از آن قسر در می‌رود. او احتمالا خودکامه‌ترین رئیس‌جمهور بعد از روزولت و بعد از ۱۹۴۵ است.

دیدگاه این قاضی بازنشسته در حالی مطرح شده است که بر اساس گزارش‌های رسانه‌ای، دونالد ترامپ راهبردی مشخصی برای پایان دادن به جنگ ندارد. جنگ علیه ایران که به بسته شدن تنگه هرمز از سوی تهران انجامید، به بازارهای انرژی شوک وارد کرد و هزینه سوخت و خانوار را در بسیاری از نقاط جهان، از جمله آمریکا افزایش داد. این موضوع یکی از دلایل اصلی افزایش نارضایتی مردم آمریکا از ترامپ و حزب جمهوری‌خواه او بود که در نهایت، به شکست آن‌ها در رقابت با دموکرات‌ها در انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکا انجامید.

فایننشال تایمز:

هگست تحویل ۶۰ موشک پاتریوت به اوکراین را به تعویق انداخت

به گفته منابع آگاه، حدود ۶۰ موشک رهگیر پاتریوت که آمریکا پیشتر تامین آن‌ها برای اوکراین، از جمله از برخی انبارهای اروپایی را پذیرفته بود، همچنان در انتظار تایید پنتاگون است و وزیر جنگ آمریکا تحویل این موشک‌ها را متوقف کرده است.

به گزارش ایسنا، سه منبع آگاه گفتند حدود ۶۰ موشک رهگیر پاتریوت که آمریکا پیشتر با تامین آن‌ها برای اوکراین، از جمله از برخی از انبارهای اروپایی موافقت کرده بود، همچنان در انتظار تایید پنتاگون برای ارسال هستند.

روزنامه فایننشال تایمز گزارش داد: دو مقام اوکراینی و یک منبع آگاه دیگر می‌گویند تحویل موشک‌های رهگیر سامانه پدافندی پاتریوت PAC-۳ و PAC-۲ که ساخت و طراحی آمریکاست و هزینه آن را متحدان اروپایی کی‌یف می‌پردازند، از سوی پیت هگست، وزیر جنگ آمریکا متوقف شده است.

به دلیل این که این موشک‌ها منشا آمریکایی دارند، واشنگتن باید صادارت آن را مجاز اعلام کند، حتی برای موشک‌هایی که از انبارهای آمریکایی تامین می‌شوند.

قرار بود هشت فروند از موشک‌های رهگیر PAC-۳ بین سپتامبر و دسامبر تحویل داده شود؛ هشت فروند برای سپتامبر، ۱۰ فروند برای اکتبر، ۱۰ فروند برای نوامبر و ۱۲ فروند دیگر برای دسامبر پیش‌بینی شده بود. تا کنون هیچ یک از این محموله‌ها مجوز انتقال دریافت نکرده‌اند.

علاوه بر این، حدود ۲۰ موشک رهگیر PAC-۲-مدل قدیمی‌تر موشک پاتریوت-به اوکراین اختصاص یافته است اما همچنان درانتظار تایید تحویل است.

به نوشته فایننشال تایمز، یک طرح جداگانه برای کسب موافقت آمریکا با تولید موشک‌های رهگیر پاتریوت توسط خود اوکراین در پنتاگون متوقف شده است.

در همین راستا، یک سخنگوی پنتاگون اعلام کرد که تغییر در سیاست آمریکا در قبال حمالت از اوکراین ایجاد نشده است اما از اظهارنظر بیشتر درباره این تسلیحات خاص خودداری کرد.

این سخنگو گفت: «وزارت جنگ از چندین مسیر موازی، تلاش‌ها برای تسریع همکاری صنعتی فراآتلانتیک در زمینه سامانه پدافند هوایی و موشکی پاتریوت با مشارکت شرکای اروپایی و اوکراین دنبال کرده و این کار تا امروز ادامه دارد.»

رئیس‌جمهور اوکراین پیشتر کمبود موشک‌های رهگیر این سامانه پدافندی آمریکا را که برای خنثی کردن حملات موشک‌های بالستیک روسیه ضرورت دارد، «بزرگ‌ترین چالش دفاعی» اوکراین توصیف کرده بود.

زلنسکی در اکتبر اعلام کرد که همچنان منتظر تایید انتقال این موشک‌های رهگیر از سوی هگست است. به گفته او، اوکراین در سال میلادی جاری به طور میانگین، تنها ۱۲ موشک در ماه برای سامانه‌های پاتریوت دریافت کرده است.

رئیس‌جمهور اوکراین در نشستی در ۱۷ نوامبر پیشنهاد کرد که موشک‌های رهگیر برای سامانه‌های پاتریوت و IRIS-T را از ذخایر موجود خود به اوکراین بدهند.

لاوروف:

اقدامات ارتش اسرائیل خطر جنگ در لبنان را عمیق‌تر می‌کند

وزیر خارجه روسیه هشدار داد اقدامات ارتش رژیم صهیونیستی خطر وقوع جنگ در لبنان را افزایش می‌دهد.

به گزارش ایسنا، سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در دیدار با «یوحنا دهم»، اسقف اعظم کلیسای ارتدوکس انطاکیه، اعلام کرد که وضعیت لبنان بسیار نگران‌کننده است و روند مثبتی را طی نمی‌کند.

وی هشدار داد که اقدامات نظامی رژیم صهیونیستی در خاک لبنان، خطر وقوع درگیری نظامی گسترده‌تری را در این کشور افزایش می‌دهد؛ مسئله‌ای که مسکو خواهان جلوگیری از آن است.

به نقل از پایگاه اینترنتی وزارت خارجه روسیه، لاوروف بر اهمیت ثبات داخلی لبنان پافشاری کرد و افزود: «حفظ ساختار دولت لبنان و صیانت از توازن بسیار شکننده میان سه گروه اصلی جمعیتی این کشور، امری حیاتی است.»

وزیر خارجه روسیه همچنین در بخش دیگری از اظهارات خود تصریح کرد که مسکو امیدوار است با وجود تحریکات مکرر، وحدت ملی در سوریه با مشارکت تمامی گروه‌های قومی و مذهبی محقق شود.